

Հաստատում է՝
ՀՀ փաստաբաններու պալատի
նախագահին
28.09.2018թ. № 357-Լ որոշումով
ՀՀ փաստաբաններու պալատի
նախագահ՝ Արա Զոհրաբեան

Կ Ա Ր Գ

ԻՐԱԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՅԹՆԵՐ

1. Իրաւաբանական անվճար օգնութեան տրամադրումը կազմակերպելու մասին սոյն կարգով կը կարգադրուին Հայաստանի Հանրապետութեան փաստաբաններու պալատի հանրային պաշտպանի գրասենեակ հասցեագրուած դիմումներուն եւ որոշումները ընդունելուն, քննարկումին, մակագրումին, լուծումին, հաշուառումին, հանրային պաշտպաններուն կողմէ փաստաթուղթերու կազմութեան, փաստաբանական վարոյթներու (քրեական գործի նախապատրաստութիւն) թղթապանակի պատրաստութեան, ինչպէս նաեւ հանրային պաշտպանի գրասենեակի գործունէութեան նկատմամբ վերահսկողութեան հետ կապուած յարաբերութիւնները:

2. Սոյն կարգին մէջ կիրառուող հասկացութիւնները ունին հետեւեալ իմաստը՝

1) **Պալատ**՝ Հայաստանի Հանրապետութեան փաստաբաններու պալատ.

2) **ՀՊԳ**՝ Պալատի հանրային պաշտպանի գրասենեակ.

3) **Գործ**՝ ՀՊԳ-ին մէջ ստեղծուած փաստաբանական վարոյթ՝ քրեական, քաղաքացիական, սահմանադրական կամ վարչական գործով, ատոր կարգին նաեւ՝ բերանացի խորհրդատուութեան արդիւնքներով կազմուած նիւթերը.

4) **Էլեկտրոնային համակարգ**՝ Հանրային պաշտպանի գրասենեակի տեղեկատուական էլեկտրոնային համակարգ.

5) **Հանրային պաշտպան**՝ Պալատի հետ աշխատանքային յարաբերութիւններու մէջ գտնուող փաստաբան.

6) **Շահառու**՝ «Փաստաբանութեան մասին» ՀՀ օրէնքի 41-րդ յօդուածի 5-րդ մասի պայմանները բաւարարող քաղաքացի.

7) **Հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշում**՝ ՀՊԳ ղեկավարի որոշումը՝ հանրային պաշտպանութիւն իրականացնելու մասին որոշումը կամ դիմումը բաւարարելու եւ գործը հանրային պաշտպանին յանձնելու մասին.

8) **Դադրեցնելու մասին որոշում**՝ ՀՊԳ ղեկավարի որոշումը՝ Հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումին ուժը կորսնցուցած ճանչնալու

մասին.

9) **Իրաւաբանական տեղեկատուութեան տրամադրում**՝ Շահառուին տրամադրուող իրաւաբանական անվճար օգնութիւն՝ բերանացի խորհրդատուութեան ձեւով.

10) **Ցանձնարարական**՝ Իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ ՀՊԳ ղեկավարի համապատասխան յանձնարարականը, ինչպէս նաեւ ՀՊԳ ղեկավարի՝ հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումը:

11) **ՀՊԳ կանոնակարգ**՝ Պալատի խորհուրդի կողմէ հաստատուած Հանրային պաշտպանի գրասենեակի կանոնակարգ:

12) **Արխիւի պատասխանատու**՝ Պալատի փաստաբանական վարոյթներու թղթապանակի պատրաստութեան (արխիւացման) համար պատասխանատու աշխատակից:

3. Սոյն կարգով ՀՊԳ ղեկավարին վերապահուած գործառոյթները կրնան իրականացուիլ նաեւ ՀՊԳ ղեկավարի տեղակալին կողմէ:

ԳԼՈՒԽ 2. ԴԻՄՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ ԵՒ ԳՈՐԾԵՐՈՒՆ ՄԱԿԱԳՐՈՒՄԸ

4. Իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու առիթը շահառուին, վարոյթը իրականացնող մարմնին, ինչպէս նաեւ դատարանին դիմումն է կամ որոշումը: Շահառուին, որպէս կանոն, իրաւաբանական անվճար օգնութիւն կը տրամադրուի սոյն կարգի թիւ 1 եւ թիւ 2 յաւելուածներով սահմանուած դիմումին հիման վրայ, որ կը լրացուի հանրային պաշտպանի գրասենեակի էլեկտրոնային համակարգին մէջ եւ կը ստորագրուի դիմողին կողմէ:

5. ՀՊԳ ղեկավարը որոշում կը կայացնէ հանրային պաշտպանութիւն իրականացնելու մասին որոշումը կամ դիմումը բաւարարելու եւ գործը հանրային պաշտպանին յանձնելու մասին: Գործը կը մակագրուի հանրային պաշտպանին՝

1) **քաղաքացիին դիմումին հիման վրայ**՝ շահառուին՝ սահմանադրական, քաղաքացիական եւ վարչական գործով, ինչպէս նաեւ քրեական գործով (որպէս տուժողի) իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու անհրաժեշտութեան պարագային.

2) **վարոյթը իրականացնող մարմնի որոշումին կամ դիմումին հիման վրայ**՝ քրեական գործով կասկածեալին կամ մեղադրեալին իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու անհրաժեշտութեան պարագային.

3) **դատարանի որոշումին հիման վրայ**՝ սահմանափակ գործունակ կամ անգործունակ ճանչցուած քաղաքացին՝ սահմանափակ գործունակ կամ անգործունակ ճանչնալու վերաբերեալ գործերով իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու անհրաժեշտութեան

պարագային.

4) **դատարանի որոշումին հիման վրայ**՝ դատապարտելին

իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու անհրաժեշտութեան պարագային:

6. ՀՊԳ Երեւանի նստավայր այցելած քաղաքացիին ներկայացուցած տեղեկութիւններուն հիման վրայ, ՀՊԳ ընդունարանի պատասխանատուն էլեկտրոնային համակարգին մէջ կը կազմէ եւ հաշուառէ դիմումը, որ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ՀՊԳ ղեկավարի կողմէ կը մակագրուի հանրային պաշտպանին: Էլեկտրոնային համակարգէն քաղաքացիի դիմումը կ'արտատպուի, կը ստորագրուի քաղաքացիին կողմէ եւ ըստ մակագրութեան կը յանձնուի գործը վարող հանրային պաշտպանին: ՀՊԳ մարզի նստավայր այցելած քաղաքացիի դիմումը էլեկտրոնային համակարգին մէջ կը կազմէ եւ կը հաշուառէ մարզի հանրային պաշտպանը կամ համապատասխան աշխատակիցը:

7. Փոստային ծառայութեան, էլեկտրոնային փոստի կամ հեռապատճենի միջոցով ՀՊԳ-ի կողմէ ստացուած քաղաքացիի դիմումին (նաեւ՝ վերահասցեագրուած դիմումին) հիման վրայ ՀՊԳ ղեկավարը՝

1) հանրային պաշտպանին կը յանձնարարէ այցելել քաղաքացին, եթէ քաղաքացին կը հանդիսանայ շահառու եւ բանաւոր պատճառներով չի կրնար ինքնուրոյն ներկայանալ ՀՊԳ-ի նստավայր.

2) կը հրաւիրէ քաղաքացին ներկայանալու ՀՊԳ-ի նստավայր, եթէ դիմումէն հնարաւոր չէ պարզել, թէ քաղաքացին շահառու կը հանդիսանա՞յ, թէ ոչ, կամ առկայ է դիմումին մէջ նշուած փաստերը կամ տեղեկութիւնները պարզելու անհրաժեշտութիւն.

3) գրաւոր կերպով կը մերժէ դիմումը, եթէ քաղաքացին շահառու չի հանդիսանար:

8. ՀՊԳ-ի ղեկավարը կրնայ հանրային պաշտպանին յանձնարարել այցելել քաղաքացին կամ հեռաձայնով կապուիլ, եթէ կան բաւարար հիմքեր ենթադրելու համար, որ քաղաքացին շահառու կը հանդիսանայ եւ բանաւոր պատճառներով չի կրնար ինքնուրոյն ներկայանալ ՀՊԳ-ի նստավայր: Սոյն պարագային, շահառուի դիմումը կը լրացուի հանրային պաշտպանի օգնութեամբ:

9. Սոյն կարգի 5-րդ կէտի 1-ին ենթակէտին մէջ նշուած ֆիզիկական անձի դիմումը ՀՊԳ՝ ղեկավարը կը քննարկէ 2 (երկու) աշխատանքային օրուան մէջ, իսկ սոյն կարգի 5-րդ կէտի 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ ենթակէտերուն մէջ նշուած վարոյթը իրականացնող մարմնին դիմումը կամ որոշումը, ինչպէս նաեւ դատարանի որոշումը՝ 1 (մէկ) աշխատանքային օրուան մէջ:

10. Սոյն կարգի 5-րդ կէտին մէջ նշուած որոշումները կամ դիմումները, բացառությամբ իրաւաբանական տեղեկատուութեան տրամադրման դիմումներուն, քննարկելէն ետք՝ ՀՊԳ-ի ղեկավարը կը կայացնէ առանձին արձանագրութեամբ որոշում՝ դիմումը կամ որոշումը բաւարարելու կամ դիմումը մերժելու մասին: Իրաւաբանական տեղեկատուութիւն

տրամադրուող և դիմումը բաւարարելու պարագային՝ ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումը կը տրուի նոյն դիմումին վրայ մակագրութիւն կատարելու միջոցով:

11. Հանրային պաշտպան նշանակելու մասին ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումը Կը հանրայնացուի էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: Իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ համապատասխան յանձնարարականները հանրային պաշտպանին կը տրուին էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: Իւրաքանչիւր հանրային պաշտպանի համար նախատեսուած պահոցին մէջ հանրային պաշտպանը կը լրացնէ տուեալներ գործի ընթացքին եւ արդիւնքներուն վերաբերեալ:

12. ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ գործերը հանրային պաշտպաններուն կը մակագրուին ըստ հանրային պաշտպաններու մասնագիտացման, զբաղուածութեան եւ ծանրաբեռնուածութեան՝ արդարութեան սկզբունքի հիման վրայ: ՀՊԳ-ի ղեկավարին կողմէ գործերը հանրային պաշտպաններուն կը մակագրուին՝ հաշուի առնելով հերթապահութեան ժամանակացոյցը: Միեւնոյն մարզի տարբեր նստավայրերուն մէջ գործող հանրային պաշտպաններուն գործերը կը մակագրուին ըստ նստավայրի: Ելլելով գործի առանձնայատկութենէն՝ գործը կրնայ մակագրուիլ այլ նստավայրի հանրային պաշտպանի:

13. Սոյն կարգի 5-րդ կէտի 1-ին ենթակէտին մէջ նշուած ֆիզիկական անձի դիմումը ՀՊԳ-ի ղեկավարի պատճառաբանուած որոշումով կրնայ մերժուիլ, եթէ՝

1) ֆիզիկական անձը շահառու չի հանդիսանար, կամ չէ ներկայացուցած պատշաճ ապացոյց շահառու հանդիսանալու մասին.

2) առկայ է «Փաստաբանութեան մասին» ՀՀ օրէնքի 41-րդ յօդուածի 6-րդ մասին մէջ նշուած հիմքերէն որեւէ մէկը.

3) առկայ է «Փաստաբանութեան մասին» ՀՀ օրէնքով կամ ՀՊԳ-ի կանոնակարգով նախատեսուած այլ հիմք:

14. Սոյն կարգի 5-րդ կէտի 2-րդ ենթակէտում նշուած վարոյթը իրականացնող մարմնին դիմումը ՀՊԳ-ի ղեկավարի պատճառաբանուած որոշումով կրնայ մերժուիլ, եթէ՝

1) դիմողը չի հանդիսանար վարոյթը իրականացնող մարմնի պաշտօնատար անձը (դատարանի պարագային՝ նախագահող դատաւորը).

2) դիմումը պատճառաբանուած չէ, բացառությամբ առաջին ատեանի դատարանէն, ՀՀ վերաքննիչ քրեական դատարանէն կամ ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քրեական պալատէն ստացուած՝ նախորդ դատավարական փուլին մէջ նշանակուած հանրային պաշտպանի մասնակցութիւնը ապահովելու վերաբերեալ դիմումին.

3) դիմումը կը հակասէ ՀՀ քրեական դատավարութեան օրէնսգիրքի կամ «Փաստաբանութեան մասին» ՀՀ օրէնքի պահանջներուն:

15. «Փաստաբանութեան մասին» ՀՀ օրէնքով եւ ՀՊԳ-ի կանոնակարգով

իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելը բացառող փաստերու ի յայտ գալու պարագային ՀՊԳ-ի ղեկավարը կը կայացնէ իրաւաբանական անվճար օգնութիւնը դադրեցնելու մասին որոշում:

ԳԼՈՒԽ 3. ՄԻԵԻՆՈՅՆ ԳՈՐԾՈՎ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆՆԵՐՈՒ ՓՈԽԱՐԻՆՈՒՄԸ

16. Հանրային պաշտպանի փոխարինումը (գործի վերամակագրումը) տեղի կ'ունենայ այն պարագային, երբ՝

- 1) գործը վարող հանրային պաշտպանը արձակուած է աշխատանքէն.
- 2) առկայ է գործը վարող հանրային պաշտպանի վստահորդի եւ նոյն հանրային պաշտպանի այլ վստահորդի շահերուն միջեւ հակասութիւն՝ նոյն գործով.
- 3) առկայ է ՀՀ քրեական դատավարութեան օրէնսգիրքով նախատեսուած հանրային պաշտպանի մասնակցութիւնը բացառող այլ հիմք:

17. Հանրային պաշտպանի փոխարինումը (գործի վերամակագրումը) կամ մակագրումը նաեւ այլ հանրային պաշտպանի, կրնայ կատարուիլ այն պարագային, երբ՝

- 1) գործը վարող հանրային պաշտպանը կը գտնուի արձակուրդի մէջ եւ գործի բնոյթէն ելլելով անհրաժեշտ է ուրիշով մը փոխարինել հանրային պաշտպանը.
- 2) քննչական գործողութիւնները կը կատարուին ՀՊԳ-ի տուեալ նստավայրի տարածքէն 100 կմ աւելի հեռաւորութեան վրայ.
- 3) մեղադրեալը արգելանքի տակ կը պահուի տուեալ նստավայրի տարածքէն 100 կմ աւելի հեռաւորութեան վրայ.
- 4) փոխուած է ընդդատութիւնը կամ քննչական ենթակայութիւնը.
- 5) մարզի հանրային պաշտպանի վարած քրեական գործը անցած է վերաքննութեան կամ վճռաբեկութեան փուլ.
- 6) գործը վարող հանրային պաշտպանի ծանրաբեռնուածութիւնը չ'ապահովեր գործը որակեալ եւ ողջամիտ ժամկէտի մէջ վարելը, բացառապէս այն պարագային, երբ գործը վերամակագրուած է էականօրէն քիչ ծանրաբեռնուած հանրային պաշտպանի.
- 7) վստահորդը կը բողոքէ գործը վարող հանրային պաշտպանին դէմ եւ կը ներկայացնէ ապացոյցներ հանրային պաշտպանի առերեւոյթ ոչ բարեխիղճ աշխատանքի վերաբերեալ.
- 8) հանրային պաշտպանը կը բողոքէ վստահորդին դէմ՝ անոր ոչ ճիշդ, գռեհիկ եւ ակնյայտ անյարգալից վերաբերմունքին կամ այլ անօրինական գործողութեան պատճառով.
- 9) վստահորդի եւ հանրային պաշտպանի միջեւ ծագած է անհամաձայնութիւն կամ վէճ, որ կրնայ ազդել գործի յետագայ ընթացքին վրայ.
- 10) տուեալ գործի վարումը առաւել նպատակայարմար է յանձնարարել այլ

հանրային պաշտպանի մը կամ քանի մը հանրային պաշտպաններու՝ ելլելով մասնագիտացումէն, գործի բարդութենէն, առանձնահատկութենէն կամ այլ հանգամանքներէ:

18. Հանրային պաշտպանի փոխարինումը (գործի վերամակագրումը, լրացուցիչ հանրային պաշտպան ներգրաւելը) տեղի է ունենում ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումով:

19. Աշխատանքէ արձակուելու պարագային հանրային պաշտպանը իր վարոյթին մէջ առկայ բոլոր գործերը յանձնման-ընդունման արձանագրութեամբ կը յանձնէ ՀՊԳ-ի ղեկավարին՝ ներկայացնելով տեղեկանք իւրաքանչիւր գործի վերաբերեալ, համառօտ նշելով՝ գործի էութիւնը, կատարուած եւ կատարման ենթակայ գործողութիւնները: Յանձնման-ընդունման գործողութեան ձեւը կը սահմանուի ՀՊԳ-ի ղեկավարին կողմէ:

20. Արձակուրդի մեկնելու պարագային հանրային պաշտպանը պարտաւոր է ՀՊԳ-ի ղեկավարին տեղեկացնել արձակուրդի ընթացքին նշանակուած դատական նիստերու կամ դատավարական այլ գործողութիւններու մասին, ինչպէս նաեւ հնարաւորութեան պարագային՝ միջոցներ ձեռնարկել այդ գործողութիւններու յետաձգման համար: Եթէ գործի բնոյթէն ելլելով հնարաւոր չէ այն յետաձգել կամ յետաձգումը կը բերէ վստահորդի շահերու էական խախտումի, ապա՝ հանրային պաշտպանը պարտաւոր է այդ մասին զեկուցագիրով տեղեկացնել ՀՊԳ-ի ղեկավարին՝ գործը վերամակագրելու հարցը նախապէս քննարկելու համար: Եթէ դատական նիստերու կամ դատավարական այլ գործողութիւններու մասին ծանուցումը ստացուած է ՀՊԳ-ի հանրային պաշտպանի արձակուրդի մէջ գտնուելու ընթացքին, ապա՝ ՀՊԳ-ի ղեկավարը գործը կրնայ ժամանակաւոր կերպով վերամակագրել այլ հանրային պաշտպանի, եթէ գործի բնոյթէն ելլելով հնարաւոր չէ այն յետաձգել կամ յետաձգումը կը բերէ վստահորդի շահերու էական խախտումի:

21. Ընդդատութեան փոփոխութեան պարագային գործը կը վերամակագրուի՝ ըստ ընդդատութեան հանրային պաշտպանին: Տարբեր մարզերու մէջ կատարուող քննչական կամ դատավարական գործողութիւններու կատարման կրնայ մասնակից դառնալ տուեալ գործողութիւններու կատարման վայրին մէջ գործող հանրային պաշտպանը: Տավուշի, Շիրակի, Լոռիի, Գեղարքունիքի, Վայոց Ձորի եւ Սիւնիքի մարզերուն մէջ քննուած գործերով բերուած վերաքննիչ եւ վճռաբեկ բողոքներու քննութեան մասնակցելու վերաբերեալ գործերը կը մակագրուին Երեւանի մէջ գործող հանրային պաշտպաններուն, եթէ գործը վարող մարզի հանրային պաշտպանի զեկուցագիրին հիման վրայ ՀՊԳ-ի ղեկավարը չի թոյլատրեր շարունակել գործի վարումը:

22. Հանրային պաշտպանը իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու ժամանակ շահերու հակասութիւն յայտնաբերելու պարագային կը դադարեցնէ իր մասնակցութիւնը եւ անյապաղ կը տեղեկացնէ ՀՊԳ-ի ղեկավարին եւ առաջին հնարաւորութեան պարագային իսկ զեկուցագիրով ՀՊԳ-ի

ղեկավարին կը դիմէ՝ գործի յետագայ ընթացքը լուծելու նպատակով:
Շահերու բախումի փաստը հաստատելու կամ առաջացման վտանգը
կանխատեսելու պարագային, ՀՊԳ-ի ղեկավարը որոշում կը կայացնէ հանրային
պաշտպանը ուրիշով մը փոխարինելու մասին, ինչպէս նաեւ կը ձեռնարկէ Պալատի
ընդհանուր ժողովի որոշումով հաստատուած փաստաբանի վարքագիծի
կանոնագիրքով նախատեսուած միջոցառումները:

23. Շահերու բախման առկայութեան պարագային գործը կը մակագրուի նոյն
մարզի տարբեր նստավայրի հանրային պաշտպաններուն, իսկ նոյն մարզի
տարբեր նստավայրի հանրային պաշտպաններուն կողմէ բոլորին
պաշտպանութիւնը իրականացնելը անհնար ըլլալու պարագային,
կը ներգրաւուի այլ մարզի կամ Երեւան քաղաքի հանրային պաշտպան:
Սոյն կէտին մէջ, վերոյիշեալ պարագային, ՀՊԳ-ի ղեկավարը կրնայ առաջարկել
Պալատի նախագահին՝ մասնաւոր գործով ժամավճարային դրոյքաչափ
նախատեսող աշխատանքային պայմանագիր կնքել հանրային
պաշտպանի գրասենեակ չընդգրկուած փաստաբանին հետ:

ԳԼՈՒԽ 4. ԻՐԱՒԱՐԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՀԱՇՈՒԱՌՈՒՄԸ

24. ՀՊԳ-ի ղեկավարի հանրային պաշտպան նշանակելու որոշումը
կը համարակալուի հետեւեալ կերպ. կը նշուի «ՀՊԳ» յապաւումը,
այնուհետեւ սոյն Կարգի 5-րդ կէտի 2-րդ ենթակէտով նախատեսուած
որոշումը կայացուելու պարագային՝ կը կատարուի «Վ» նշագրումը, նոյն կէտին մէջ
նշուած միւս բոլոր որոշումներու պարագային՝ «Ք» նշագրումը, հերթական
համարը, որոշումը կայացուելու տարեթիւին վերջին երկու նիշը, եւ վերջաւորութեան
կը նշուի «Ա» տառը: Կարգի 5-րդ կէտի 2-րդ ենթակէտով նախատեսուած
որոշումներու համարակալումը կը կատարուի առանձին: Որոշումներու
համարակալումը կը վերսկսի իւրաքանչիւր տարուան Յունուարի 1-էն:
(կէտը փոփոխուած է 08.01.2019թ. թիւ 3-Լ որոշումով)

25. Դադրեցման եւ մերժման որոշումներու համարակալումը կը կատարուի
հետեւեալ կերպ. կը նշուի «ՀՊԳ» յապաւումը, այնուհետեւ մերժման
որոշումներու պարագային՝ կը կատարուի «Մ», իսկ դադրեցման որոշումներու
պարագային՝ «Դ» նշագրումը, կը նշուի որոշումին հերթական համարը, որոշումը
կայացուելու տարեթիւի վերջին երկու նիշը եւ վերջաւորութեան կը նշուի «Ա» տառը:
Դադրեցման եւ մերժման որոշումներու համարակալումը կը վերսկսի
իւրաքանչիւր տարուան Յունուարի 1-էն:
(կէտը փոփոխուած է 08.01.2019թ. թիւ 3-Լ որոշումով)

26. ՀՊԳ-ի հասցեագրուած շահառուի դիմումները, վարոյթը իրականացնող
մարմնին, նաեւ՝ դատարանի որոշումները եւ դիմումները, ՀՊԳ-ի
ղեկավարի որոշումները, նաեւ՝ մերժման եւ դադրեցման
որոշումները ենթակայ են հաշուառման համապատասխան էլեկտրոնային
գրանցամատեաններուն մէջ: Հաշուառումը կրնայ իրականացուիլ նաեւ

Էլեկտրոնային համակարգի միջոցով: Այդ պարագային՝ առկայ տուեալները որոշակի պարբերականությամբ կ'արտահանուին եւ կը պահուին համապատասխան էլեկտրոնային գրանցամատեանի մէջ:

(Կէտը լրացուած է 08.01.2019թ. թիւ 3-Լ որոշումով)

27. Սոյն կարգի 5-րդ կէտի 1-ին, 3-րդ եւ 4-րդ ենթակէտերուն մէջ նշուած դիմումները եւ դատարանի որոշումները (բացառութեամբ իրաւաբանական տեղեկատուութիւն տրամադրելու վերաբերեալ դիմումներուն) եւ անոնց առնչութեամբ

ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ կայացած որոշումները էլեկտրոնային եղանակով կը հաշուառուին թիւ 3 յաւելուածով սահմանուած թիւ 1 գրանցամատեանին մէջ: Իրաւաբանական տեղեկատուութիւն տրամադրելու վերաբերեալ (բերանացի խորհրդատուութեան) դիմումները էլեկտրոնային եղանակով կը հաշուառուին թիւ 4 յաւելուածով սահմանուած թիւ 2 գրանցամատեանին մէջ:

(Կէտը լրացուած է 08.01.2019թ. թիւ 3-Լ որոշումով)

28. Սոյն կարգի 5-րդ կէտի 2-րդ ենթակէտին մէջ նշուած վարոյթը իրականացնող մարմնին որոշումները եւ դիմումները, ինչպէս նաեւ անոնց առնչութեամբ ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ կայացած որոշումները էլեկտրոնային եղանակով կը հաշուառուին սոյն կարգի թիւ 5 յաւելուածով սահմանուած թիւ 3 գրանցամատեանին մէջ:

(Կէտը լրացուած է 08.01.2019թ. թիւ 3-Լ որոշումով)

29. ՀՊԳ-ի ղեկավարի մերժման եւ դադրեցման որոշումները առանձնացուած էլեկտրոնային եղանակով կը հաշուառուին սոյն կարգի թիւ 6 յաւելուածով սահմանուած թիւ 4 գրանցամատեանին մէջ:

(Կէտը փոփոխուած է 08.01.2019թ. թիւ 3-Լ որոշումով)

30. ՀՊԳ-ի մտած միւս փաստաթուղթերը (ինչպէս՝ ծանուցումները, հարցումներու պատասխանները, հանրային պաշտպանին դեմ ուղղուած բողոքները) էլեկտրոնային եղանակով կը հաշուառուին թիւ 7 յաւելուածով սահմանուած թիւ 5 գրանցամատեանին մէջ: Սոյն կէտին մէջ նշուած փաստաթղթերը կրնան հաշուառուիլ նաեւ թղթային գրանցամատեանին մէջ:

31. ՀՊԳ-ի փաստաթուղթերու ներքին շրջանառութիւնը կը հաշուառուի թիւ 8 յաւելուածով սահմանուած թիւ 6 գրանցամատեանին մէջ, բացառութեամբ այն պարագային, երբ փաստաթղթային շրջանառութիւնը կը հաշուառուի էլեկտրոնային համակարգի միջոցով:

32. Թիւ 1, թիւ 3 եւ թիւ 4 գրանցամատեանները կը վարէ ՀՊԳ-ի ղեկավարի աւագ օգնականը, իսկ թիւ 2, թիւ 5 եւ թիւ 6 գրանցամատեանները՝ ՀՊԳ-ի ընդունարանի պատասխանատուն: Սոյն կէտին մէջ նշուած գրանցամատեաններու ղեկավարման վերահսկողութիւնը կ'իրականացնէ ՀՊԳ-ի ղեկավարը: Թիւ 1, թիւ 2, թիւ 3 եւ թիւ 4 գրանցամատեաններու ղեկավարման վերահսկողութիւնը կ'իրականացնէ Պալատի նախագահի տեղակալը, իսկ թիւ 5 եւ թիւ 6 գրանցամատեաններու ղեկավարման

վերահսկողությունը կ'իրականացնե՞ր Պալատի աշխատակազմի ղեկավարը: Իւրաքանչիւր ամսուան համար, մինչեւ յաջորդ ամսուան 5-ը՝ էլեկտրոնային եղանակով գրանցամատեանը վարող աշխատակիցը կը տպէ տուեալ ամսուայ ժամանակ լրացուած գրանցամատեանը, կը ստորագրէ իւրաքանչիւր էջին վրայ եւ ուղեկցող գրութեամբ կը ներկայացնէ ՀՊԳ-ի ղեկավարին:

33. ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումին հիման վրայ ՀՊԳ-ի մարզի նստավայրին մէջ կը ղեկավարուի թիւ 5 գրանցամատեանը: ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումին մէջ կը նշուի գրանցամատեանի ղեկավարման պատասխանատուն (պատասխանատուները):

34. Քրէական գործերով Երեւան քաղաքին մէջ հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումը էլեկտրոնային փոստի կամ հեռապատճենի միջոցով (առկայութեան պարագային) անյապաղ կը դրկուի վարոյթը իրականացնող մարմնին եւ հանրային պաշտպանին: Հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումին բնօրինակը եռօրեայ ժամկետի ընթացքին կը դրկուի կամ կը յանձնուի վարոյթը իրականացնող մարմնին: Այն պարագային, երբ հանրային պաշտպանը անյապաղ պետք է մասնակցի դատավարական գործողութեան, ապա հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումին բնօրինակը կը դրկուի հանրային պաշտպանի միջոցով: Միւս բոլոր գործերով Երեւան քաղաքի մէջ հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումը եռօրեայ ժամկետի ընթացքին կը յանձնուի կամ կը դրկուի շահառուին կամ դատարանին, ինչպէս նաեւ հանրային պաշտպանին: Շահառուի օրինակը կրնայ յանձնուիլ նաեւ հանրային պաշտպանի միջոցով:

35. Մարզին մէջ հանրային պաշտպան նշանակելու մասին որոշումը էլեկտրոնային փոստի միջոցով անյապաղ կը դրկուի մարզի հանրային պաշտպանին, որ իր մօտ գտնուող յատուկ հաշուառման դրոշմակնիքով կը հաստատէ որոշումը եւ կը դրկէ կամ կը յանձնէ վարոյթը իրականացնող մարմնին կամ այլ հասցէատիրոջ:

36. ՀՊԳ-ի ղեկավարի մերժման կամ դադրեցման որոշումը եռօրեայ ժամկետի ընթացքին պատշաճ ձեւով կը դրկուի վարոյթը իրականացնող մարմնին եւ/կամ քաղաքացիին:

37. ՀՊԳ-ի ղեկավարի առանձին արձանագրութեան ձեւով կայացուող որոշումի օրինակներէն մէկը ընդունման պահէն ետք երեք աշխատանքային օրուան մէջ կը յանձնուի Պալատի ընդհանուր բաժնի վերահսկողութեան ղեկավարին:

ԳԼՈՒԽ 5. ԻՐԱԻԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՎՃԱՐ ՕԳՆՈՒԹԻՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐՈՒ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ

38. Շահառուի դիմումները ենթակայ են կատարման ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումին հիման վրայ հետեւեալ ժամկետներով.

- 1) բերանացի խորհրդատուութիւնը շահառուին կը տրամադրուի՝ յանձնարարականի մատուցման օրը կամ անոր յաջորդող առաջին աշխատանքային օրը.

- 2) փոստային ծառայութեան, էլեկտրոնային փոստի կամ հեռապատճենի միջոցով դիմելու պարագային՝ բերանացի խորհրդատվութիւնը կը տրամադրուի դիմողի՝ ՀՊԳ ներկայանալու օրը կամ անոր յաջորդող առաջին աշխատանքային օրուայ ընթացքին: Տուեալ պարագային, դիմումը ՀՊԳ մուտքագրուելու պահէն ետք մէկ աշխատանքային օրուան մէջ դիմողը նոյն կարգով կը ծանուցուի բերանացի խորհրդատուութիւն ստանալու նպատակով ՀՊԳ ներկայանալու եւ սահմանուած ձեւով դիմում ներկայացնելու անհրաժեշտութեան մասին.
- 3) բերանացի խորհրդատուութիւն տրամադրելու կամ այլ անհրաժեշտ գործողութիւններ կատարելու նպատակով տնայցերը հանրային պաշտպանի կողմէ կը կատարուին յանձնարարականի մատուցման պահէն ետք հինգ աշխատանքային օրուան մէջ.
- 4) հարցումներու, դիմումներու, բողոքներու կազմութիւնը կամ այլ ձեւի գրաւոր խորհրդատուութիւնը կը տրամադրուի ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումը ընդունած պահէն ետք տասը աշխատանքային օրուան մէջ, բայց ոչ ուշ, քան ատոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկէտի աւարտը.
- 5) հայցադիմումները (ներառեալ յատուկ վարոյթի կարգով դիմումները) կը կազմուին եւ դատարան ներկայացնելու համար շահառուին կը տրամադրուին ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումին ընդունած պահէն ետք մէկամսեայ ժամկէտի ընթացքին, բայց ոչ ուշ, քան ատոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկէտի աւարտը: Այն պարագային, երբ հանրային պաշտպանի կողմէ պետք է ձեռք բերուին բաւարար հիմքեր դատարան հայցադիմում կամ դիմում ներկայացնելու համար, ապա համապատասխան հայցադիմումները կամ դիմումները կը կազմուին եւ դատարան ներկայացուելու համար շահառուին կը ներկայացուին անհրաժեշտ հիմքերը ձեռք բերելէն ետք 15 օրուայ ընթացքին, բայց ոչ ուշ, քան ատոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկէտի աւարտը.
- 6) հայցադիմումներու (ներառեալ յատուկ վարոյթի կարգով՝ դիմումներու) պատասխանները կը կազմուին եւ դատարան ներկայացնելու համար շահառուին կը տրամադրուին ՀՊԳ-ի ղեկավարի որոշումին ընդունման պահէն ետք 10 օրուան մէջ, բայց ոչ ուշ, քան ատոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկէտի աւարտը.
- 7) վերաքննիչ եւ վճռաբեկ բողոքները, անոնց կարգին նաեւ միջանկեալ դատական գործողութիւններու դէմ եղածները, կը կազմուին եւ դատարան ներկայացնելու համար շահառուին կը տրամադրուին ՀՊԳ-ի ղեկավարը որոշումը ընդունելէն ետք 20 օրուան մէջ, բայց ոչ ուշ, քան ատոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկէտի աւարտը.

8) վերաքննիչ եւ վճռաբեկ բողոքներու, անոնց կարգին նաեւ միջանկեալ դատական գործողութիւններուն դէմ եղածներուն պատասխանները կը կազմուին եւ դատարան ներկայացնելու համար շահառուին կը տրամադրուին ՀՊԳ-ի ղեկավարը որոշումը ընդունելէն ետք 14 օրուան մէջ, բայց ոչ ուշ, քան աստոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկետի աւարտը.

9) քրէական գործի յարուցումը մերժելու, քրէական գործի վարոյթը կարճելու, քրէական հետապնդում չիրականացնելու կամ քրէական հետապնդումը դադրեցնելու վերաբերեալ քննիչի որոշումներուն դէմ բողոքները կը կազմուին եւ շահառուին կը տրամադրուին ՀՊԳ-ի ղեկավարը որոշումը ընդունելէն ետք 7 օրուան մէջ, բայց ոչ ուշ, քան աստոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկետի աւարտը: Նշուած որոշումներու օրինականութիւնն ու հիմնաւորուածութիւնը ստուգելէ ետք դատախազի կամ դատարանի որոշումներուն դէմ բողոքները կը կազմուին եւ շահառուին կը տրամադրուին ՀՊԳ-ի ղեկավարը որոշումը ընդունելէն ետք համապատասխանաբար՝ մէկ ամսուան եւ տասը օրուան մէջ, բայց ոչ ուշ, քան աստոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկետի աւարտը:

10) ՀՀ սահմանադրական դատարան ներկայացուող դիմումները կը կազմուին եւ դատարան ներկայացնելու համար շահառուին կը տրամադրուին՝ ՀՊԳ-ի ղեկավարը որոշումը ընդունելէն ետք երկու ամսուան մէջ, բայց ոչ աւելի, քան աստոր համար օրէնքով նախատեսուած ժամկետի աւարտը:

39. Հանրային պաշտպանին նիւթերը շահառուի կողմէ փոխանցուելու պարագային՝ հանրային պաշտպանի կողմէ նիւթերը ստանալու օրը այդ մասին կը կազմուի յանձման-ընդունման արձանագրութիւն, եւ նիւթերը ստացուած կը համարուին յանձման-ընդունման արձանագրութիւնը կազմելու օրը: Իսկ եթէ այդ նիւթերը ձեռք բերուած են հանրային պաշտպանի կողմէ, ապա աստուծ ստացուած կը համարուին հանրային պաշտպանին յանձնուելու օրը: Փաստաբանական գործին մէջ յանձման-ընդունման արձանագրութեան եւ հանրային պաշտպանի կողմէ ինքնուրոյն ձեռք բերուած նիւթերու բացակայութեան պարագային իրաւաբանական օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ դիմումներու կատարման ժամկետի սկիզբը կը համարուի աստոր վերաբերող համապատասխան յանձնարարականը կամ ընդունուած որոշումը հանրային պաշտպանի կողմէ ստանալու օրը:

40. Բողոք, հայցադիմում, դիմում կամ իրաւաբանական բնոյթի այլ փաստաթուղթ կազմելու վերաբերեալ շահառուի դիրքորոշումը կը ճշդուի մինչեւ այդ փաստաթղթերու ներկայացման համար սահմանուած ժամկետին առաջին կէտը: Եթէ բողոք, հայցադիմում, դիմում կամ իրաւաբանական բնոյթի այլ փաստաթուղթ կազմելու պահանջը ներկայացուած է օրէնքով

սահմանուած ժամկետը լրանալուն նախորդող երեք աշխատանքային օրուան ընթացքին կամ ժամկետի աւարտէն ետք, ապա շահառուի գրաւոր պնդումով, իրաւաբանական բնոյթի համապատասխան փաստաթուղթը կրնայ կազմուիլ նաեւ ժամկետի աւարտէն ետք՝ ներկայացնելով բաց ձգուած ժամկետը յարգելի ճանչնալու վերաբերեալ միջնորդութիւն: Եթէ շահառուն կը հրաժարի գրաւոր պնդում ներկայացնելէ կամ հանրային պաշտպանը պիտի չկրնայ կարճ ժամկետի մէջ կազմել անհրաժեշտ փաստաթուղթը (նաեւ հիմքի բացակայութեան պատճառով), ապա հանրային պաշտպանը տեղեկանք կը կազմէ անհնար ըլլալու մասին եւ տեղեկանքը անյապաղ կը դրկուի շահառուին եւ ՀՊԳ-ի ղեկավարին:

41. Բողոք, հայցադիմում կամ դիմում կազմելու հիմքերու բացակայութեան վերաբերեալ հանրային պաշտպանը իրաւաբանական անվճար օգնութեան համար դիմած անձին կ'իրազեկէ նիւթերը ուսումնասիրելէ ետք մէկ աշխատանքային օրուայ մէջ, բայց ոչ ուշ քան դատարանի վճիռի, դատավճիռի կամ դատական այլ գործողութեան կամ վարչական գործողութեան բողոքարկման համար նախատեսուած վերջնաժամկետէն եօթ օրը չգերազանցող ժամկետին մէջ: Բողոք, հայցադիմում, դիմում կազմելու հիմքերու բացակայութեան պարագային շահառուի պնդումով՝ իր վկայակոչած փաստերու եւ հիմնաւորումներու շրջանակներուն մէջ, սոյն կարգին մէջ նշուած ժամկետով կրնայ կազմուիլ համապատասխան փաստաթուղթ, որ կը ստորագրուի շահառուին կողմէ, բացառութեամբ ակնյայտ անհիմն կամ վիրաւորական կամ զրպարտչական տեղեկութիւններ պարունակող փաստաթուղթ կազմելու պնդումին: Եթէ շահառուն կը հրաժարի ստորագրել կազմուած փաստաթուղթը, ապա հանրային պաշտպանն այդ փաստաթուղթը կը դրկէ շահառուին: Սոյն կէտին մէջ նշուած այն պարագային, երբ վստահորդը ակնյայտ անհիմն կամ վիրաւորական կամ զրպարտչական տեղեկութիւններ պարունակող փաստաթուղթ կազմելու պնդում կը ներկայացնէ կամ իրաւաբանական օգնութեան համար դիմած է կատարուող գործողութեան վերջնաժամկետէն երեք օր առաջ, ապա հանրային պաշտպանի զեկուցագիրին հիման վրայ ՀՊԳ-ի ղեկավարը գրաւոր պատասխան կը դրկէ վստահորդին՝ վերջինիս հետապնդած նպատակին հասնելը անհնար ըլլալու մասին:

42. Քրէակատարողական հիմնարկէն դատապարտեալին իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ դիմումի հիման վրայ համապատասխան յանձնարարութիւն ստացած հանրային պաշտպանը դատապարտեալին հետ կը տեսակցի յանձնարարականը տրամադրած պահէն ետք տասը օրուան մէջ, իսկ յետաձգում չհանդուրժող պարագաներուն՝ հնարաւոր չափով կարճ ժամկետի մէջ: Հանրային պաշտպանը դատապարտեալին կը ներկայացնէ իրաւաբանական տեղեկատուութեան տրամադրման մասին յուշաթերթիկը, որ կը

ստորագրուի դատապարտեալին եւ հանրային պաշտպանին կողմէ՝ նշելով տեսակցութեան օրը եւ ժամը: Եթէ դատապարտեալը կը հրաժարի յուշաթերթիկը ստորագրելէ, ապա հանրային պաշտպանը յուշաթերթիկի վրայ կը կատարէ համապատասխան նշում եւ մէկ աշխատանքային օրուան մէջ այդ մասին գրաւոր զեկուցագիրով կը տեղեկացնէ ՀՊԳ-ի ղեկավարին: Յուշաթերթիկի վրայ դատապարտեալը կրնայ նշում կատարել եւ ստորագրութեամբ հաւաստել տեսակցութեան արդիւնքներով իրաւաբանական օգնութենէն բաւարարուած լինելու մասին: Եթէ դատապարտեալը յուշաթերթիկի վրայ նշում չէ կատարած իրաւաբանական օգնութենէն բաւարարուած ըլլալու մասին, ապա տեսակցութենէն ետք 5 (հինգ) աշխատանքային օրուան մէջ հանրային պաշտպանը գրաւոր պարզաբանում կը դրկէ դատապարտեալին՝ տեսակցութեան ժամանակ բարձրացրած խնդրի մասին դատապարտեալին իրաւունքներու պարզաբանման վերաբերեալ, բացառութեամբ այն դէպքին, երբ նամակը չի կրնար կազմուիլ առանց փաստաբանական գաղտնիք պարունակող տեղեկութիւնները նշելու:

43. Հոգեբուժարանի մէջ բուժուող անձին իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ դիմումին հիման վրայ համապատասխան յանձնարարութիւն ստացած հանրային պաշտպանը հոգեբուժարանին մէջ բուժում ստացող անձին կամ անոր օրինական ներկայացուցչին հետ կը տեսակցի յանձնարարականը ստացած օրը, բայց ոչ ուշ քան յանձնարարականը ստացած յաջորդ օրը:

44. Իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ դիմումները մակագրելու ատեն հաշուի կ'առնուին սոյն կարգով սահմանուած ժամկէտները: Որոշակի գործի հանգամանքներով կամ ՀՊԳ-ի ծանրաբեռնուածութեամբ պայմանաւորուած՝ առանձնապէս բարդ, ծաւալուն կամ հրատապ, անյետաձգելի աշխատանքի կատարման անհրաժեշտութեան պարագային ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ համապատասխան գործի վերաբերեալ տրուող յանձնարարականով կամ որոշումով կրնան սահմանուիլ սոյն կարգով սահմանուած ժամկէտներէն աւելի երկար կամ կարճ ժամկէտներ:

45. Սոյն կարգով սահմանուած՝ իրաւաբանական բնոյթի փաստաթղթերու կազմութեան կամ գործողութիւններու կատարման ժամկէտները կը համարուին առաւելագոյն ժամկէտներ, եւ համապատասխան իրաւաբանական բնոյթի փաստաթղթերը պէտք է կազմուին, իսկ գործողութիւնները կատարուին մինչեւ այդ ժամկէտներուն լրանալը: Նշուած ժամկէտներու հաշուարկի սկիզբ կը համարուի համապատասխան որոշում ընդունելու կամ յանձնարարականը ստացած օրը, եթէ սոյն կարգով այլ բան նախատեսուած չէ:

46. Սոյն կարգով սահմանուած՝ իրաւաբանական բնոյթի փաստաթղթի կազմութեան օր կը համարուի ատոր արդիւնքը շահառուին առձեռն յանձնելու

կամ փոստով ուղարկելու օրը: Հանրային պաշտպանի կողմէ կազմուած իրաւաբանական բնոյթի փաստաթուղթերը յատուկ պարագաներու կրնան ներկայացուիլ դատարան կամ իրաւասու մարմին: Սոյն պարագային իրաւաբանական բնոյթի փաստաթուղթի կազմութեան օր կը համարուի ատոր արդիւնքները դատարան կամ իրաւասու մարմին առձեռն յանձնելու կամ փոստով ուղարկելու օրը:

47. Իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ տրուած յանձնարարականներու եւ ընդունուած որոշումներու կատարման ժամկետներու պահպանման նկատմամբ հսկողութիւնը կ'իրականացէ ՀՊԳ-ի ղեկավարը, իսկ վերահսկողութիւնը՝ Պալատի նախագահի տեղակալը:

ԳԼՈՒԽ 6. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՇՏՊԱՆԻՆ ԿՈՂՄԷ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐՈՒ ԿԱԶՄՈՒՄԸ ԵՎ ՊԱՀՊԱՆՈՒՄԸ

48. Հանրային պաշտպանները համակարգիչով փաստաթղթերը կը կազմեն պայմանանշանային Եունիքոտ (Unicode) տիպի «Գրապալատ» (GHEA Grapat) եւ/կամ «Սիլֆայն» (Sylfaen) տառատեսակներով:

49. Համակարգիչով կազմուած փաստաթուղթին (ֆայլին) կը տրուի վերնագիր հայերէն կամ հայերէն լեզուով անգլիերէն տառադարձութեամբ, հետեւեալ կերպ A-B-C, որտեղ՝

- A-ն փաստաթղթի տեսակն է (համառօտ),
- B-ն վստահորդի համառօտագրուած անունն է.
- C-ն փաստաթուղթի կազմութեան ամսաթիւն է:

(օրինակ՝ Մարգիս Մարգիսեանի համար 19.01.2018թ. հայցադիմում կազմելու կամ վերաքննիչ բողոք կազմելու պարագային, ֆայլը կը պահպանուի հետեւեալ կերպ՝ Հայց-Մարգիս-19.01.2018 կամ Վերաքննիչ բողոք-Մարգիս-19.01.2018)

50. Կազմուած ֆայլերը (փաստաթուղթերը) կը պահպանուին համակարգիչին մէջ բացուած համապատասխան թղթապանակներու մէջ (folder)՝ ըստ գործերու տեսակին:

51. Հանրային պաշտպանի գրասենեակի ղեկավարի որոշումով սահմանուած պարբերականութեամբ էլեկտրոնային ֆայլերը (փաստաթուղթերը) կրիչներով կը յանձնուին ՀՊԳ-ի ղեկավարին կամ ՀՊԳ-ի ղեկավարի օգնականին:

ԳԼՈՒԽ 7. ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐՈՅԹՆԵՐՈՒ ԱՐԽԻՒԱՑՈՒՄԸ ԵՎ ԱՐԽԻՒԻ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄԸ

52. Արխիւացման ենթակայ են աւարտած քրեական, քաղաքացիական, վարչական եւ սահմանադրական գործերով հանրային պաշտպաններու կողմէ կազմուած փաստաբանական վարոյթները:

53. Փաստաբանական վարոյթները կը կազմուին ՀՊԳ-ի կանոնակարգով

սահմանուած կարգով եւ պահանջներուն համապատասխան:

54. Փաստաբանական վարոյթներու արխիւացումը, պահպանումն ու ղեկավարումը կ'իրականացնէ արխիւի պատասխանատուն: Փաստաբանական վարոյթներու արխիւացման, պահպանման ու ղեկավարման պահանջներու պահպանման նկատմամբ հսկողութիւնը կ'իրականացնէ՝ ՀՊԳ-ի ղեկավարը, իսկ վերահսկողութիւնը՝ Պալատի աշխատակազմի ղեկավարը:

55. Փաստաբանական վարոյթները գործի աւարտէն (մասնաւորապէս՝ դատական արձանագրութեան օրինական ուժի մէջ մտնելէն, հանրային պաշտպանութիւնը դադրեցնելէն) ետք եռամսեայ ժամկետի մէջ հանրային պաշտպանները կը ներկայացնեն արխիւի պատասխանատուին: Արխիւի պատասխանատուն վարոյթները ստանալու պահէն ետք քսան օրուան մէջ կը ստուգէ փաստաբանական վարոյթը՝ սահմանուած ձեւի պահպանումով կազմուած ըլլալու առնչութեամբ, եւ այդ մասին կը կազմէ արձանագրութիւն:

56. Փաստաբանական վարոյթի սահմանուած ձեւի պահանջները կը համարուին պահպանուած, եթէ՝

1) փաստաբանական վարոյթի թղթապանակը կը համապատասխանէ հաստատուած ձեւանմուշին.

2) առկայ է հանրային պաշտպանի ստորագրութիւնը.

3) առկայ է փաստաբանական վարոյթի մասին ամփոփ տեղեկութիւններ պարունակող լրացուած թերթիկ.

4) փաստաբանական վարոյթի հիմնական եւ լրացուցիչ մասերը ներկայացուած են առանձին թղթապանակներով:

57. Թերութիւններու արձանագրման պարագային հինգօրեայ ժամկետի մէջ վարոյթը կը վերադարձուի հանրային պաշտպանին, որ պարտաւոր է թերութիւնները վերացնել եւ վարոյթը կրկին ներկայացնել արխիւի պատասխանատուին տասը օրուան մէջ: Կրկին թերի ներկայացուած վարոյթներու վերաբերեալ արխիւի պատասխանատուն ՀՊԳ-ի ղեկավարին կը ներկայացնէ զեկուցագիր վարոյթին մէջ առկայ թերութիւններու վերաբերեալ՝ յանձնելով փաստաբանական վարոյթը:

58. ՀՊԳ-ի կանոնակարգով նախատեսուած փաստաբանական վարոյթի հիմնական մասի պահպանման ժամկետը սահմանուած է 10 (տասը) տարի, իսկ լրացուցիչ մասի պահպանման ժամկետը՝ 3 (երեք) տարի:

Պահպանման ժամկետը անցնելէ ետք նիւթերը կրնան ոչնչացուիլ:

Նիւթերու ոչնչացման հարցը իւրաքանչիւր տարի առնուազն մէկ անգամ կը քննարկուի նիւթերը ոչնչացնող

յանձնաժողովին կողմէ, որուն մշտապէս անդամ են

ՀՊԳ-ի ղեկավարը, Պալատի աշխատակազմի ղեկավարը,

վարչատնտեսական վերահսկողութեան բաժնի ղեկավարը, ընդհանուր

վերահսկութեան բաժնի ղեկավարը եւ արխիւի պատասխանատուն:

59. Նիւթերը ոչնչացնող յանձնաժողովի որոշումը կը համարուի ընդունուած, եթէ որոշումը ընդունելուն կողմ քուէարկած են առնուազն չորս անդամ: Յանձնաժողովի որոշումին մէջ կը նշուին ոչնչացման ենթակայ նիւթերու ժամանակահատուածը, նիւթերու ոչնչացման եղանակը եւ կարգը, ինչպէս նաեւ լիազօրուած առնուազն երկու անդամի անունները, որոնք պետք է ոչնչացման ժամանակ ներկայ գտնուին: Յանձնաժողովի որոշումները կը կազմուին երեք օրինակով: Յանձնաժողովի որոշումը կը ստորագրեն կողմ քուէարկած անդամները: Նիւթերը կ'ոչնչացուին այնպիսի եղանակով, որպէսզի բացառուի նիւթերուն մէջ ամրագրուած փաստաբանական գաղտնիք կազմող տեղեկութիւններու հրապարակումը կամ տարածումը: Նիւթերու ոչնչացման վերաբերեալ յանձնաժողովի լիազօրուած անդամներու կողմէ կը կազմուի արձանագրութիւն երեք օրինակով, մէկ օրինակը յանձնաժողովի որոշումին հետ միաժամանակ երկու աշխատանքային օրուան մէջ ՀՊԳ-ի ղեկավարի գրութեամբ կը ներկայացուի Պալատի նախագահին: Յանձնաժողովի որոշումին եւ արձանագրութեան երկրորդ օրինակները կը պահուին ՀՊԳ-ի ղեկավարին մօտ, իսկ երրորդ օրինակները՝ Պալատի ընդհանուր վերահսկողութեան բաժնի ղեկավարին քով:

60. Համապատասխան ծրագրային ապահովութեան պարագային՝ փաստաբանական վարոյթները ենթակայ են արխիւացման՝ էլեկտրոնային եղանակով: Արխիւի պատասխանատուն փաստաբանական վարոյթները կ'արխիւացնէ ըստ վարոյթները փաստացի ընդունելու ժամանակահատուածին: Իւրաքանչիւր փաստաբանական վարոյթ սոյն կարգի 56-րդ կէտի պահանջները բաւարարելու պարագային արխիւի պատասխանատուն կը մուտքագրէ սոյն կարգի թիւ 12-րդ յաւելուածը հանդիսացող էլեկտրոնային մատեանին մէջ, ապա կը համարակալէ փաստաբանական վարոյթը եւ կը տեղադրէ արխիւի համար նախատեսուած պահոցին մէջ՝ ըստ հերթական համարի: Քրեական գործերով փաստաբանական վարոյթներու հիմնական եւ լրացուցիչ մասի թղթապանակները կ'արխիւացուին միասին եւ մէկ համարի տակ: Էլեկտրոնային մատեանին մէջ վարոյթի համարին հետ միասին կը կատարուի նշում հիմնական եւ լրացուցիչ թղթապանակներու առկայութեան եւ համապատասխան հատորներու քանակին մասին:

61. Արխիւի ղեկավարումը կազմակերպուած կերպով իրականացնելու, ինչպէս նաեւ արխիւէն փաստաբանական վարոյթները, ըստ անհրաժեշտութեան, դուրս բերելու նպատակով արխիւի պատասխանատուի կողմէ կը ղեկավարուին սոյն կարգի թիւ 9, 10 եւ 12-րդ յաւելուածներով սահմանուած մատեանները:

62. Արխիւի մատեանները կը ղեկավարուին իւրաքանչիւր տարուան համար՝ առանձին:

63. Այն պարագային, երբ հանրային պաշտպանին քրեական գործի նիւթերը տրամադրուած են էլեկտրոնային տարբերակով, ապա փաստաբանական

վարոյթին կրնան չկցուիլ այն փաստաթուղթերը, որոնք կը գտնուին էլեկտրոնային կրիչին մէջ: Էլեկտրոնային կրիչը կը կցուի փաստաբանական վարոյթին:

64. Արխիւի ղեկավարումը, նաեւ՝ արխիւէն գործեր դուրս բերելը եւ (կամ) գործերէն առանձին փաստաթղթերու պատճեններ տալը, կ'իրականացուի արխիւի պատասխանատուին կողմէ՝ սոյն կարգով սահմանուած պահանջներու պահպանումով:

65. Արխիւէն գործը (վարոյթ) կարող է ժամանակաւոր (15 օրը չգերազանցող ժամկետով) դուրս բերուիլ միայն ՀՊԳ-ի ղեկավարի, ՀՊԳ-ի ղեկավարի տեղակալի, Պալատի նախագահի տեղակալի, Պալատի աշխատակազմի ղեկավարի կամ ՀՊԳ-ի վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուի պահանջագիրի հիման վրայ, բացառութեամբ սոյն կարգի 69-րդ կէտին մէջ նշուած դէպքին: Արխիւէն ստացուած վարոյթը պէտք է վերադարձուի անփոփոխ վիճակով, բացառութեամբ սոյն կարգին մէջ նշուած դէպքերուն:

66. Արխիւէն գործերը դուրս են կը բերուին սոյն կարգի թիւ 11 յաւելուածով սահմանուած պահանջագիրի հիման վրայ: Պահանջագիրին մէջ կը նշուին տուեալներ պահանջուող փաստաբանական վարոյթի (ըստ պաշտպանեալի (վստահորդի) անունի-մականունի), փաստաբանական վարոյթը պահանջելու նպատակի եւ ժամանակահատուածի (վերադարձման առաւելագոյն ժամկետի) վերաբերեալ: Փաստաբանական վարոյթը կը տրամադրուի ստորագրութեամբ՝ նշելով ստացման ամսաթիւր: Պահանջագիրները կը պահուին առանձին թղթապանակի մէջ՝ ըստ իւրաքանչիւր տարուան:

67. Գործի վերսկսման (վերանայման) կամ գործի հետ կապուած այլ անհրաժեշտ դատավարական փաստաթուղթեր կազմելու եւ (կամ) գործողութիւններ կատարելու համար հանրային պաշտպանին փոխանցելու նպատակով ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ ստացուած արխիւացուած վարոյթը (գործը) կը վերադարձուի գործը աւարտելէ ետք երեք ամսուան մէջ:

68. Պաշտպանեալի (վստահորդի) կողմէն փաստաբանական վարոյթը ամբողջութեամբ կամ փաստաբանական վարոյթէն մեծ ծաւալի փաստաթուղթեր (տեղեկատուութիւն) պահանջելու պարագային փաստաբանական վարոյթը ամբողջութեամբ կրնայ յանձնուիլ պաշտպանեալին (վստահորդին): Սոյն պարագային՝ արխիւին մէջ պարտադիր կը պահպանուին փաստաբանական վարոյթի հիմնական մասը եւ լրացուցիչ մասէն պատճենները: Փաստաբանական վարոյթի լրացուցիչ մասի՝ արխիւին մէջ պահպանուող օրինակին մէջ փաստաթուղթերու ծաւալը կ'որոշէ ՀՊԳ-ի ղեկավարը: Փաստաբանական վարոյթի՝ արխիւին մէջ պահպանման ենթակայ նիւթերու պատճենահանումը կը կատարուի արխիւի պատասխանատուին կողմէ:

69. Հանրային պաշտպան չհանդիսացող փաստաբանի կողմէ

պաշտպանեալին (վստահորդին) պաշտպանութիւնը իրականացնելու կամ իրաւաբանական օգնութիւն տրամադրելու պարագային փաստաբանական վարոյթը կը յանձնուի պաշտպանեալի (վստահորդի) կամ հրաւիրուած փաստաբանի դիմումին հիման՝ վերջինիս լիազօրութիւնները հաստատող փաստաթուղթը ներկայացնելու պարագային: Փաստաբանի դիմումին մէջ պէտք է ըլլայ նաեւ հաւաստում՝ վստահորդի (պաշտպանեալի) համաձայնութեան վերաբերեալ: Սոյն կէտին մէջ նշուած դիմումը կը քննարկէ ՀՊԳ-ի ղեկավարը: Դիմումը բաւարարելու պարագային, նիւթերու օրինակները կը տրամադրուին հինգ օրուան մէջ, իսկ արխիւին մէջ պարտադիր կը պահպանուին փաստաբանական վարոյթի հիմնական մասը եւ լրացուցիչ մասի պատճենները:

70. Գործին հետ առնչութիւն չունեցող անձերու փաստաբանական վարոյթէն փաստաթուղթերու տրամադրումը կ'իրականացուի ՀՀ օրէնսդրութեամբ սահմանուած պահանջներուն համապատասխան՝ հաշուի առնելով փաստաբանական գաղտնիքի պահպանման անհրաժեշտութիւնը:

ԳԼՈՒԽ 8. ՀՄԿՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

71. Հանրային պաշտպաններու կողմէ իրաւաբանական օգնութիւն իրականացնելու որակին եւ ժամկէտներուն նկատմամբ հսկողութիւնը կ'իրականացնէ ՀՊԳ-ի ղեկավարը: ՀՊԳ-ի ղեկավարը հսկողութեան իրականացման համար կրնայ ներգրաւել նաեւ վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուները:

72. Հանրային պաշտպանի գրասենեակի գործունէութեան նկատմամբ վերահսկողութիւնը կ'իրականացնէ նաեւ Պալատի նախագահի տեղակալը՝ անձամբ եւ ՀՊԳ-ի վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուներու միջոցով:

73. Վերահսկողութիւնը կ'իրականացուի երկու եղանակով՝ ընթացիկ ուսումնասիրութեան եւ անհատական ստուգման միջոցով:

74. Ընթացիկ ուսումնասիրութիւնը կ'իրականացուի՝

- 1) **ըստ ժամանակաշրջանի**, որ կը ներառէ փաստացի ժամանակաշրջանին առնչուող բոլոր (Երեւանի կամ մարզերու) գործերու կամ Երեւանի կամ մարզերու բոլոր հանրային պաշտպաններու գործունէութեան ստուգումը, եւ/կամ
- 2) **ըստ գործերու**, որ կը ներառէ քրեական կամ քաղաքացիական (վարչական, սահմանադրական) գործերու ստուգումը, եւ/կամ
- 3) **ըստ ընթացակարգի**, որ կը ներառէ Պալատի ներքին իրաւական արձանագրութիւններով սահմանուած հանրային պաշտպաններու աշխատանքի գնահատման կամ այլ սահմանուած նպատակի համար անհրաժեշտ տուեալներու ստուգումը, ատոնց կարգին նաեւ՝ հանրային պաշտպաններու կողմէ դատական նիստերուն կամ դատավարական գործողութիւններուն մասնակցելու փաստի ստուգումը, աշխատանքի ներկայանալու կամ

աշխատանքէն բացակայելու փաստի ստուգումը, հանրային պաշտպաններու կողմէ կազմուած փաստաբանական վարոյթներուն ներկայացուող պահանջներու պահպանման նկատմամբ վերահսկողութիւնը.

4) **ըստ Էլեկտրոնային համակարգին մէջ տուեալներու մուտքագրման**, որ կը ներառէ ՀՊԳ-ի քրէական կամ քաղաքացիական (վարչական, սահմանադրական) գործերու Էլեկտրոնային համակարգին մէջ ներմուծուած ըլլալու հանգամանքի ստուգումը:

75. Ընթացիկ ուսումնասիրութիւն իրականացնելու համար առանձին իրաւական արձանագրութիւն կամ այլ փաստաթուղթ չի պահանջուիր: Պալատի նախագահի տեղակալը եւ ՀՊԳ-ի վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուները ուսումնասիրութիւնը կ'իրականացնեն ի պաշտօնէ: Ընթացիկ ուսումնասիրութեան արդիւնքները կ'ամփոփուին տեղեկանքով կամ հաշուետուութեամբ (յետ այսու՝ սոյն գլուխին մէջ տեղեկանք): Տեղեկանքը կը ստորագրեն ուսումնասիրութիւն իրականացուցած անձերը եւ կը ներկայացնեն Պալատի նախագահի տեղակալին: Պալատի նախագահի տեղակալը կրնայ տեղեկանքը դրկել վերախմբագրութեան, եթէ տեղեկանքին մէջ առկայ են բացթողումներ, անճշտութիւններ կամ սխալներ: Ընթացիկ ուսումնասիրութեան մէջ կը ներառուին նաեւ ՀՊԳ-ի վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուներու կողմէ շահառուներուն եւ/կամ անոնց ազգականներուն հետ կազմակերպուող հարցազրոյցները՝ հարցաթերթիկներու միջոցով: Քրէակատարողական հիմնարկներուն մէջ գտնուող շահառուներուն հետ ՀՊԳ-ի վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուին տեսակցութիւնը կազմակերպելու համար քրէակատարողական հիմնարկին կամ այլ պետական մարմիններուն կը դիմէ Պալատի նախագահը կամ տեղակալը:

76. Սոյն կարգի փաստաբանական վարոյթները ենթակայ են ստուգման իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու վերաբերեալ դիմումներու եւ որոշումներու պահանջներու, անոնց կատարման համար սահմանուած ժամկէտներու պահպանման, փաստաբանական վարոյթները՝ սահմանուած ձեւի պահպանմամբ կազմուած ըլլալու, փաստաբանական վարոյթին մէջ ՀՊԳ-ի կանոնակարգով սահմանուած փաստաթղթերու առկայութեան եւ իրաւաբանական անվճար օգնութիւնը ժամանակին տրամադրուած ըլլալու չափանիշներով: Փաստաբանական վարոյթներու ստուգումը կ'իրականացուի նաեւ ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ հանրային պաշտպաններու միջեւ գործերու բաշխման համաչափութեան, ինչպէս նաեւ հանրային պաշտպաններու կողմէ իրաւաբանական անվճար օգնութիւն տրամադրելու տուեալներու հանրագումարին մէջ արձանագրուած ընդհանուր բնոյթի թերացումներու եւ զանոնք շտկելու ուղղութեամբ քաղաքականութեան մշակման եւ այլ նկատառումներով:

77. Փաստաբանական վարոյթներուն ներկայացուող պահանջներու

պահպանման նկատմամբ ստուգումները կ'իրականացուին վարոյթը արխիւ յանձնելէ ետք, բացառութեամբ ՀՊԳ-ի ղեկավարի կողմէ հսկողութեան կարգով ընթացիկ վարոյթներուն ներկայացուող պահանջներու պահպանումը ստուգելու դէպքերուն:

78. Վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուի կողմէ կազմուած տեղեկանքը կը ներառէ տուեալներ ուսումնասիրուած գործերու քանակի, ՀՊԳ-ի կանոնակարգով նախատեսուած փաստաթուղթերէն իւրաքանչիւրի՝ փաստաբանական վարոյթին մէջ առկայ ըլլալու, փաստաբանական վարոյթի կազմին՝ շապիկին լրացուած ըլլալու, համարակալման եւ ըստ անհրաժեշտութեան այլ տուեալներու վերաբերեալ:

79. Հանրային պաշտպաններու կողմէ դատական նիստերուն կամ դատավարական գործողութիւններուն կամ այլ հանդիպումներուն մասնակցելու փաստը կը ստուգուի վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուներուն կողմէ՝ ՀՊԳ-ի ղեկավարի կամ Պալատի նախագահի տեղակալին առաջարկով:

80. Պալատի նախագահի ստուգման յանձնարարականով՝ կրնայ ստուգուիլ որոշակի հանրային պաշտպանի կողմէ Էլեկտրոնային համակարգին մէջ տուեալներու մուտքագրման հաւաստիութիւնը եւ արժանահաւատութիւնը:

81. Սոյն կարգով նախատեսուած տեղեկանքը կամ հաշուետուութիւնը ստանալէ ետք Պալատի նախագահի տեղակալը 5 օրուան մէջ զայն կը ներկայացնէ ՀՊԳ-ի հաշուետուութեամբ արձանագրուած թերութիւնները ուղղելու համար, բացառութեամբ՝ Պալատի ներքին իրաւական արձանագրութիւններով սահմանուած հանրային պաշտպաններու աշխատանքի գնահատման նպատակի համար անհրաժեշտ տուեալներու ստուգման տեղեկանքին:

82. ՀՊԳ-ի ղեկավարը հաշուետուութիւնը ստանալէ ետք 15 օրուան մէջ կ'ուղղէ արձանագրուած թերութիւնները կամ կը ներկայացնէ իր առարկութիւնները Պալատի նախագահին հաշուետուութեան կամ տեղեկանքի վերաբերեալ:

83. Այն պարագային, երբ հնարաւոր չէ ուղղել արձանագրուած թերութիւնները՝ Պալատի նախագահի տեղակալը զեկուցագիր կը ներկայացնէ Պալատի նախագահին արձանագրուած խախտումներուն եւ զանոնք վերացնելու անհնարիւթեան վերաբերեալ:

84. Անհատական ստուգումը որոշ հանրային պաշտպանի (հանրային պաշտպաններու) գործունէութեան կամ որոշ գործի (գործերու) առնչուող ստուգումն է: Անհատական ստուգումը կրնայ իրականացուիլ միայն Պալատի նախագահին կամ տեղակալին կողմէ ստորագրուած ստուգման յանձնարարականի հիման վրայ:

85. Անհատական ստուգման յանձնարարականին մէջ կը նշուի՝
1) հանրային պաշտպանի (հանրային պաշտպաններու) անունը, մականունը կամ գործի (գործերու) անհատականացնող տուեալները,

- 2) ստուգումով պարզաբանումի ենթակայ հարցը (հարցերը),
- 3) ստուգման նախորդող ժամանակաշրջանը, որ ստուգողը կրնայ ուսումնասիրել, եթե առկայ է այդպիսի անհրաժեշտություն,
- 4) ստուգման տևողությունը (որ չի կրնար ըլլալ 30 օրէն աւելի).
- 5) ստուգող աշխատակիցի պաշտօնը, անունը եւ մականունը:

86. Անհատական ստուգման յանձնարարականը կը տրուի քաղաքացիին կամ պետական մարմնի բողոքին կամ ՀՊԳ-ի ղեկավարի զեկուցագիրին հիման վրայ կամ սեփական նախաձեռնութեամբ:

87. Անհատական ստուգման տուեալներով կը կազմուի արձանագրություն, որ 5 օրուան մէջ անհատական ստուգման յանձնարարականի պատճենին հետ կը ներկայացուի հանրային պաշտպանին: Հանրային պաշտպանը առարկություններ ունենալու պարագային, պարտաւոր է 10 օրուան մէջ ներկայացնել իր առարկությունները՝ Պալատի նախագահի տեղակալին:

88. Աշխատանքային կարգապահական վարոյթի իրականացման անհրաժեշտութեան հարցը քննարկելու ատեն, Պալատի նախագահի տեղակալը հանրային պաշտպանէն կը պահանջէ բացատրություն, նախապէս տրամադրելով ստուգման արձանագրությունը կամ տեղեկանքի վերաբերելի քաղուածքը: Հանրային պաշտպանը 5 օրուան մէջ Պալատի նախագահի տեղակալին կը ներկայացնէ գրաւոր բացատրություններ: ՀՊԳ-ի ղեկավարի կամ տեղակալի վերաբերեալ խախտումներ արձանագրուելու ատեն, Պալատի նախագահի տեղակալը զեկուցագիրով կը տեղեկացնէ Պալատի նախագահին: ՀՊԳ-ի ղեկավարէն կամ տեղակալէն սոյն կէտով նախատեսուած բացատրությունը կը պահանջէ Պալատի նախագահը:

89. Պալատի նախագահի տեղակալը անկախ սոյն կարգով նախատեսուած ժամկէտներէն եւ կարգէն, հանրային պաշտպաններու եւ վերահսկողութեան բաժնի պատասխանատուներուն նկատմամբ կրնայ յարուցել եւ իրականացնել աշխատանքային օրէնսդրութեամբ նախատեսուած կարգապահական վարոյթ եւ կ'ընդունի համապատասխան հրամաններ (կարգապահական վարոյթը կարճելու կամ տոյժ կիրառելու մասին), ինչպէս նաեւ կը կիրառէ խրախուսման միջոցներ:

ԳԼՈՒԽ 9. ԵԶՐԱՓՄԱԿԻՉ ԴՐՈՅԹՆԵՐ

90. Սոյն կարգն ուժի մէջ կը մտնէ 2018 թուականի Հոկտեմբեր 15-էն:

91. Սոյն կարգի հետ կապուած մեկնաբանությունները կը տրուին Պալատի նախագահին կողմէ: